

NOWE HABILITACJE

DR HAB. ŁUCJA NOWAK

Wydział Artystyczny, Instytut Muzyki

Dr Łucja Nowak decyzją Rady Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, 3 lutego 2014 r. na podstawie oceny ogólnego dorobku artystycznego i przedstawionego osiągnięcia artystycznego, płyty pt. *Musica Sacra Lituanica*, otrzymała stopień doktora habilitowanego sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej dyrygentura.

Łucja Nowak (z domu Jankauskaitė), urodzona w stolicy Litwy, od wczesnych lat przesiąkała atmosferą tego miasta i regionu. *Dainy*, ludowe litewskie pieśni - jak sama twierdzi - są bardzo szczególnym, a zarazem powszechnym elementem kultury narodowej Litwy i nic nie jest w stanie lepiej wyrazić litewskiego poglądu, nostalgicznego charakteru, zmysłowego postrzegania piękna i dobra, jak właśnie te pieśni.

Swą przygodę z muzyką Łucja Nowak zaczęła w dziecięcym zespole wokalnym w Wileńskim Państwowym Domu Kultury. W 1964 r. rozpoczęła naukę w klasie skrzypiec w Narodowej Szkole Sztuk Pięknych im. Mykolasza Čiurlionisa w Wilnie. Jak wspomina - *To była prawdziwa szkoła sztuki, gdzie jednocześnie przeplatały się muzyka, balet i malarstwo, ale zarazem lata ciężkiej i żmudnej pracy*. Tęsknota za śpiewem i chóralną formą muzykowania zdecydowały o podjęciu dalszej nauki w Wyższej Szkole Muzycznej im. J. Tallat-Kelpšy na kierunku chóralistyka (w klasie wybitnego dyrygenta doc. Vakarisa Laurynasa Lopasa), a następnie w Litewskim Państwowym Konserwatorium w Wilnie (w klasie chórmistrza prof. Povilasa Bekerisa). Jeszcze jako studentka Łucja Nowak zdobyła trzecie miejsce na Ogólnolitewskim Konkursie Młodych Dyrygentów w Kownie. Po ukończeniu studiów wygrała konkurs na etat „artysta chóru” w Państwowym Chórze *Vilnius*.

W sierpniu 1988 r. przeprowadziła się do Polski i zamieszkała w Zielonej Górze. Jak wspomina - *Początki były trudne: nowe miejsce, nowe środowisko, inna mentalność. Język polski znałam dobrze, bo pochodzę z rodziny dwujęzycznej. W domu, w sposób naturalny, przeplatały się oba języki - z babcią (mamą ojca) mówiłam po litewsku, z drugą babcią - po polsku*.

Łucja Nowak od roku 1991 pracuje w Instytucie Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego w Zielonej Górze (obecnie Instytut Muzyki na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego). Jak mówi - *Moja działalność zawodowa związana jest z chóralistyką. W roku 1996 nawiązałam współpracę z litewskim chórem żeńskim „Vaidilutės” prowadzonym przez dyrygentkę Genovaitė Kumpienė. Zorganizowałam tournée koncertowe Chóru Żeńskiego Instytutu Wychowania Muzycznego na Litwę, a także do Hiszpanii, Włoch i Niemiec. Uczestniczyłam w wielu festiwalach i konkursach muzyki chóralnej, zdobywając nagrody (m.in.*

FOT. Z ARCHIWUM ŁUCJI NOWAK

na VIII Myślenickim Festiwalu Pieśni Chóralnej Kolędy i Pastoralki (Myślenice 1999) - II miejsce w kategorii zespołów wokально-instrumentalnych, Międzynarodowym Festiwalu Chórów (Chlumec, Czechy 1999) - dyplom z wyróżnieniem, Międzynarodowym Festiwalu Chórów Volk Song Festival (Praga, Czechy 2002) - Srebrne Pasma oraz nagroda dla najlepszego dyrygenta festiwalu Best Conductor).

Łucja Nowak stale poszerza swą wiedzę i doskonali umiejętności: ukończyła Chórmistrzowskie Studia Podyplomowe w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy i Dwuletnie Studium Wychowania Muzycznego Carla Orffa w Akademii Muzycznej w Warszawie, uczestniczyła także w wielu seminariach dla dyrygentów chóralnych (m.in.: w Legnicy, Warszawie, Gdańsku, Częstochowie).

W 1999 r. otrzymała kwalifikacje I-go stopnia w dziedzinie sztuki muzycznej, w zakresie dyscypliny artystycznej *Prowadzenie zespołów wokalnych i wokально-instrumentalnych* nadane uchwałą Rady Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej i Rytmiki Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu.

Jest członkiem założycielem Towarzystwa Muzycznego *Cantylena*. W ramach działalności w stowarzyszeniu przygotowała i wykonała wiele dzieł wokально-instrumentalnych (m.in.: *Missa brevis B-dur „Sancte Joannis de Deo”* Józefa Haydna, *Salve Regina* Giovanniego Battisty Pergolesiego,

motet *Exsultate, jubilate* Wolfganga Amadeusza Mozarta, *Requiem* i *Magnificat* Johna Ruttera, *Missa brevis* Lauryna-sa Vakarisa Lopasa, *Magnificat* Kristina Vasiliauskaitė, *Messe in G-dur* Franciszka Schuberta), dokonała także prawykonania *Kantaty Bożonarodzeniowej* Katarzyny Kwiecień-Długosz (płyta DVD, wydawnictwo TM *Cantylena* 2008).

W roku 2007 podjęła temat naukowo-badawczy *Litewska chóralna muzyka religijna w kontekście związków słowno-muzycznych*. Prof. Jan Jazownik recenzent przewodu habilitacyjnego stwierdził, że - *wprowadzanie utworów innego kręgu kulturowego, z racji urodzenia i wychowania bliskiego Habilitantce, może być zjawiskiem wartościowym dla kultury polskiej*. Rezultatem przeprowadzonych badań była ich interpretacja artystyczna i szereg koncertów. Jeden z nich zaprezentowany w Kościele pw. św. Józefa Oblubieńca w Zielonej Górze został zarejestrowany na CD *Musica Sacra Lituanica* (Carbo Media 2008) i stał się podstawą przewodu habilitacyjnego.

Prof. Waldemar Górski w recenzji habilitacyjnej napisał: *W analizowanym nagraniu utworów a cappella chór prezentuje się w sposób pozytywny pod względem walorów artystyczno-brzmieniowych. Słyszalny jest wyważony balans między głosami, szlachetne prowadzenie pod względem emisji głosu i stopliwości. Chórzyści operują wyrównanymi i dźwięcznymi głosami, współgrając we fragmentach o fakturze homofonicznej, jednocześnie mając zdolność cieniowania/stopniowania natężenia we fragmentach faktury polifonicznej. Brzmienie chóru przypomina monolit faktury organowej. Nośność, czytelność fakturalna, doniosłość wyrazowa - to cechy wykonania utworów prezentowanych przez habilitantkę. (...) Utwory wokalnie-instrumentalne: „Missa brevis“ L. V. Lopasa i „Magnificat“ K. Vasiliauskate, dopełniają obraz sakralnej twórczości litewskiej odstawiając oblicze efektownych kompozycji, brzmiących patetycznie, dostojnie, przy zachowaniu pełnych proporcji i jednocześnie dobrego balansu pomiędzy chórem a orkiestrą. (...) Kompozycji wystuchałem z zainteresowaniem i odczuwając satysfakcję. (...) Dyrygent panował nad wykonawcami w pełni profesjonalnie. Podkreślam to szczególnie, biorąc pod uwagę nagromadzenie problemów związanych ze zmiennością materiału (agogika, metryka, wielowarstwowość instrumentalna).*

Prof. zw. Marta Wierzbieniec w swojej recenzji napisała: *Zaprezentowane motety są przeznaczone na chór czterogłosowy a cappella. Przy ich wykonaniu chór operuje ciepłym, łagodnym, ale w pełni nasyconym brzmieniem, wiernie oddając charakter i treść tekstów. Zaznaczone są też różnice artykulacyjne, z wyraźnym, właściwym dla tekstu i struktury muzycznej, budowaniem napięcia dynamicznego oraz prawidłowym kształtowaniem frazy. (...) Na uwagę zasługuje też szczególne podejście dyrygentki do tekstu, zarówno w odniesieniu do właściwej dykcji, jak i samej jego interpretacji, gdzie często w sposób właściwy - poprzez zastosowanie odpowiednich środków muzycznych i zabiegów interpretacyjnych - uwypuklono symboliczne słowa i zwroty.*

Lucja Nowak jest osobą odpowiedzialną, energiczną, a jednocześnie spokojną i wyważoną. Potrafi w trudnych momentach podejść do problemów z poczuciem humoru, budzi sympatię zarówno wśród współpracowników jak i studentów. Prócz pasji muzycznych ma w sobie ciekawość świata i ludzi. Fascynują ją nieznanne kultury i obyczaje. Lubi podróżować, na co dzień jednak w wolnych chwilach szuka wytchnienia podczas długich spacerów wśród okolicznej przyrody.

Bogumiła Tarsiewicz

DR HAB. INŻ. ARCH. SŁAWOMIR ŁOTYSZ

Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska

20 lutego 2014 r. Rada Naukowa Instytutu Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów Polskiej Akademii Nauk w Warszawie podjęła uchwałę o nadaniu Sławomirowi Łotyszowi stopnia doktora habilitowanego w zakresie historii techniki.

FOT. WIEŻA TELEWIZYJNA ORIENTAL PEARL TOWER W SZANGHAJU (CHINY). SZKLANA PODŁOGA TARASU WIDOKOWEGO JEST POŁOŻONA NA WYSOKOŚCI 263 METRÓW NAD POZIOMEM TERENU. (Z ARCHIWUM SŁAWOMIRA ŁOTYSZA)

Sławomir Łotysz jest absolwentem Politechniki Poznańskiej. W 1996 r. po ukończeniu studiów na kierunku *architektura i planowanie przestrzenne* na tamtejszym Wydziale Budownictwa Lądowego, podjął pracę w jednej z zielonogórskich pracowni architektonicznych, a dwa lata później zwyciężył w konkursie na stanowisko asystenta w Zakładzie Architektury i Budownictwa Ogólnego ówczesnej Politechniki Zielonogórskiej. Przez kolejne dwa lata łączył pracę projektową z dydaktyczną, jednak ostatecznie od 2000 r. poświęcił się wyłącznie pracy na uczelni. To wówczas zaczęły kształtować się jego zainteresowania historią techniki i już w 2002 r. otworzył przewód doktorski w Instytucie Historii Nauki PAN w Warszawie. W październiku 2005 r. obronił z wyróżnieniem pracę doktorską zatytułowaną *Kolej pneumatyczna w myśli wynalazczej XIX wieku w Europie i Stanach Zjednoczonych*.

Sławomir Łotysz niemal od początku pracy nad rozprawą doktorską aktywnie uczestniczył w międzynarodowych konferencjach naukowych oraz prowadził kwerendy w krajowych i zagranicznych archiwach. W 2006 r. związał się z Międzynarodowym Komitetem ds. Historii Techniki ICOH-TEC (International Committee for the History of Technology), którego sekretarzem generalnym został wybrany w lip-